

פרק וילך

שובה ישראל עד ה' אלהיר (הושע יד ב)

הנה רבינו שמעון בר יוחאי (בזהה"ק פר' קרח דף קעה). פירוש לרבי אלעזר בנו על פסוק (קהלת ט, י) "כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול", לומר שאין החשבן אלא בעולם הזה. וזה הלשון שם: "דבכל ליליא וליליא עד לא ישכב ועד לא נאים בעי בר נש למעבד חושבנה מעובדי דעבד כל ההוא יומא ויתוב מביהו ויבעי עלייהו רחמי וכו'. ואילין אקרון מארוי דחוشبנה". עוד נאמר בזוהר (פרשת ויחי דף רכ.) "אבל זכאי חסידי, בכל יומא ויום מסתכלים בלביביהם כאשריו הוא יומא מסתלק מעלמא, ועבדין תיובתא שלימתא קמי מאריהון", זכה חולקון בעלמא דין ובעלמא דעת. ע"כ. וכותב מהר"א פאפו בפלא יועץ (מערכות תשובה) שעל זה הזירה תורה "לא תלין נבלתו" שלא ילין עם החטא כי נבליה הוא. עוד כתוב "שהשׁב תיכף באותו יום, בנקל יוכל לתקן מעוותיו שדומה לדיו לחה שבנקל יוכל להמחק ולהקנח, לא כן כשהיא יבישה. ואם לא שב באותו יום לפחות ישוב ביום השישי שבאותו שבוע שגם הוא זמן תשובה. ע"כ.

ובזה פירושו מ"ש בגמרא (חולין קה): אמר שמואל אבא להא מילתא חלא בר חمرا לגבי אבא, דאילו אבא והוא "סיר נכסיה" תרי זמני ביום, ואני לא סירנה אלא חד זמנה. שהכוונה לעניין "סיר ובודיקת מעשייו". שבאו היה בזוהר ובערב, ואילו הוא רק פעם אחת. (ילקוט הגרשוני ח"ב על אגדות הש"ס, חולין שם) זה יזכיר. ובאמת היצור הרע מטריד את האדם שלא ידע מעין זהה של מארוי דחוشبנה. ואם יודע מטרידיו ומשכיחו. ולכן ציריך סייעתא דשמייא לזכות לא לאבד הדבר החשוב הזה בחינינו להיות "עשה חשבון" يوم יום. ורבינו יונה כתב ב"יסוד התשובה" לעשות ג' פעמים ביום: בבוקר בהקיצו, ולפניהם אכילת שחרית, ולפניהם אכילת ערבית. ע"ש. וב"אגרת הרמב"ן" כתב לפשפש "בבוקר ובערב". והנה בזוהר כתב כל לילה, והאל יתברך יתן לנו כח לעשות זאת.

וחיד"א בעבודת הקודש (אות ר מג) כתב: "חודש אלול זמן תשובה לכל הוא. ויזהר לפשפש במעשייו. וטוב וישר שבכל לילה קודם קודם שישן, טרם אמירת ידו לפשפש ויחפש בדרכיו ובמעשייו באותו יום, ויתודה יושוב. וכן יעשה מראש חודש אלול עד יום הכיפורים. והיה ציריך לעשות כן כל ימי בכל לילה כמו מעשה הצדיקים קראו בשם מארוי דחוشبנה. ולפחות כה יעשה באربעים יום הנוראים הללו". ע"כ.

ונראה שגם יוצר הרע מונע מלעשות כן באורך, אזי יעשה כן "בקיצור" ככלומר תוך איזה רגעים, ואולי ע"ז יכול אח"כ להתחזק בדבר יותר. וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים.

מקור: הרב אלעזר רץ שליט"א